

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1919, kl. ¹ 22 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åvägabringande av sådana bestämmelser, att riksdagsgrupp må kunna erhålla anslag för avlöande av sekreterare.

I en inom andra kammaren av herr *Hage* avgiven motion, nr 39, hemställes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utarbeta och för riksdagen framlägga ett förslag till sådana bestämmelser, att riksdagsgrupp må kunna erhålla anslag för avlöande av sekreterare.

Till stöd för detta yrkande har motionären anført bland annat:

»Det är otvivelaktigt, att den svenska riksdagens ledamöter, även efter den höjning av arvudet, som grundlagsfästes vid 1918 års riksdag, ha en synnerligen obetydlig ersättning för sitt arbete i förhållande till de arvoden, som utgå inom andra länders parlament. Detta har vid upprepade tillfällen klarlagts genom motioner i riksdagen och behöver alltså ej ytterligare här påvisas.

Givet är, att ett sådant förhållande i vissa fall kan verka ofördelaktigt på resultatet av den enskilde riksdagsmannens arbetsprestation. En förutsättning för att denna arbetsprestation skall bliva tillfredsställande är, att riksdagsmannen har tillfälle att grundligt genomtränga de frågor, som han har att behandla och speciellt sådana ärenden, där motionsinitiativ av honom framföras. Detta förutsätter många gånger vidlyftiga utredningar, sifferberäkningar, inhämtande av upplysningar från statsverk eller andra in-

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 13 saml. 1 avd. 2 häft. (Nr 2.)

stitutioner eller från enskilda personer. I andra fall åter kräves ett noggrant studium i bibliotek och genomläsande av föregående års riksdagsförhandlingar, vilket i flere fall är synnerligen tidsödande. Har riksdagsmannen utöver detta att deltaga i utskottsarbete och åligger honom dessutom att i hemorten och annars fullgöra diverse offentliga och andra uppdrag av olika slag, så bliva i de flesta fall möjligheterna att själv åstadkomma ovannämnda förarbeten och utredningar nästan inga. Många gånger blir därav följd, att initiativ, som av riksdagsgrupper eller enskilda motionärer planerats i betydelsefulla frågor, ej kunna fullföljas. I andra fall åter framföras de kanske det oaktat men utan den mera detaljerade utarbetning och utan den utredning, som varit önskvärd och som under andra förutsättningar skulle ha kunnat åstadkommas.

I en eller annan riksdagsgrupp har man kommit till insikt om, att något måste göras för att tillmötesgå det behov, som ovan nämnts. Man har därför tillfälligt eller permanent anställt arbetskraft för utarbetande av vissa motioner, utredningar, yttranden m. m. Samtidigt har man även kommit underfund med, att det i en riksdagsgrupp uppstår en hel del annat sekreterarearbete, ordnande av in- och utgående skrivelser, referat till pressen m. m., som hotar tillväxa på sådant sätt, att det snart tager en god del av en mans arbetskraft under riksdagstiden. Allt detta har allt tydligare visat på behovet, att inom varje riksdagsgrupp åtgärder vidtagas för att åstadkomma en arbetskraft, som mera odelat kan ägna sig åt nämnda uppgifter. Men ett tillmötesgående av detta behov kostar givetvis pengar, som med de bestämmelser, som nu äro gällande, givetvis måste betalas genom sammanskott av medlemmarna i en riksdagsgrupp, d. v. s. tagas ut ur ett riksdagsarvode, som, åtminstone med nu rådande penningvärde, är redan utan en sådan åderlåtning alldeles för ringa tilltaget, åtminstone i de fall, då riksdagsmannen har en sådan anställning, att han förlorar hela eller en större del av sin arbetsinkomst under riksdagstiden.»

I avseende på motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Utan att fatta ståndpunkt till frågan om riksdagsarvodets tillräcklighet i allmänhet vill utskottet dock erkänna riktigheten av motionärens utgångspunkt, att det nuvarande arvodet icke alltid torde göra det möjligt för den enskilde riksdagsmannen att på grund av riksdagens allt mer stegrade arbetsbörda tillfredsställande fylla sin uppgift. Ett grundligt genomträngande av de frågor, han kan önska att motionsvis framföra, kräver ofta förarbeten, som ej under riksdagen medhinnas utan måste utföras i förväg. Lika ofta krävas härför upplysningar i ämbetsverk och studier av handlingar, som

endast i huvudstaden äro tillgängliga, varför vistelse därstädes under tider utanför den egentliga riksdagsperioden kan bli önskvärd eller nödvändig.

Även om utskottet med motionären delar denna uppfattning, kan dock ej utskottet följa honom, då han förmenar, att detta skulle kunna avhjälpas genom anställande av partisekreterare, som skulle stå riksdagsparti eller dess enskilda medlemmar till tjänst för utförande av dessa förarbeten. Utskottet anser nämligen, att det grundliga genomträngande av frågorna, som motionären med rätta anser så viktigt, bäst kan vinnas just därigenom, att riksdagsmannen själv utför detta förberedande arbete. Skulle för detta anlitas främmande hjälp, kunde ju tvärt om befaras, att han fölle för frestelsen att frambära motioner i ena eller andra ämnet, utan att själv på detta grundliga sätt trängt in i den fråga det gäller.

Förutom dessa principiella skäl mot det framställda yrkandet komma vissa praktiska olägenheter, som ett förverkligande därav otvivelaktigt skulle medföra. Visserligen torde inom de mindre riksdagsgrupperna *en* sådan person, vare sig han anställdes som permanent sekreterare eller som tillfälligt biträde, kunna medhinna allt det arbete, som måhända komme att läggas på honom, men torde detta med all säkerhet ej bli förhållandet inom de större grupperna. Snarare torde där komma att behövas *ett flertal* personer för att tillmötesgå alla de krav på arbetshjälp, som kunde ifrågasättas. Härtill kommer, att denna arbetshjälp svårigen kunde erhållas av annan riksdagsledamot än den, som anslutit sig till visst parti och skulle därigenom den ifrågasatta åtgärden komma att än ytterligare åtstrama parti-banden.

Ett sätt att undanröja det av motionären påvisade missförhållandet vore måhända höjandet av riksdagsarvodet, men, då frågan därom genom särskild motion bragts inför årets riksdag, saknar utskottet anledning att därom i detta sammanhang yttra sig.

I anslutning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att herr Hages ovanberörda motion ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 februari 1919.

På utskottets vägnar:

FRANS BERGGREN.

I slutbehandlingen av förevarande ärende ha deltagit: herrar *Berggren, Sköld, Svensson* i Eggelstad, *Welin, Andersson* i Stockholm, *Johansson* i Huskvarna, *Jungnell, Westman, Berglund* och *Larsson* i Ångsbäck.
